

SZILÁGY SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 8 korona.

Nyiltér soronként 50 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Táviratok.

A miniszterelnökségi sajtóirodának a hadi eseményekre vonatkozó és más közérdekű távirati értesítéseit, január hó 22-ikétől, az érkezés sorrendjében a következőkben közöljük:

Budapest, január 22.

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér: Tegnap az egész északkeleti harcvoaalon ágyuharcok voltak. Volhíniában Berestianynál csapataink orosz portyázó különítményeket visszavetettek. Az ellenség ma reggel beaszarábiai frontunk egyes részei ellen újból támadásba kezdett. Visszavertük.

Olasz hadszíntér: Az olasz tűzérősség tevékenysége tegnap a tengermelléki és a Dolomit harcvoal több szakaszán élénkebb volt, mint az utóbbi napokban. Rivát is újból nehéz ágyúkkal bombázták.

Délkeleti hadszíntér: A montenegrói hadsereg fegyverletétele, amely a további béketárgyalások előfeltétele, folyamatban van. Az osztrák-magyar csapatok e célból minden ellenségeskedéssel fölhagyva, megkezdték előnyomulásukat az ország belsejébe. A montenegrói katonák, ahol oszlopainkkal találkozunk, fegyvereiket tartoznak letenni és ha az ellenállás nélkül történik, illetőségi helyeiken megfelelő felügyelet alatt foglalkozásukhoz visszatérhetnek. Aki ellenállást tanúsít, az erőszakkal lefegyvereztetik és hadifogságba jut. Ez a megoldás, amely úgy a katonai indokoknak, mint az ország és a lakosság sajátosságainak megfelel, alkalmas arra, hogy a háború által hosszú évek óta sújtott Montenegrónak békéjét a legközelebbi idő alatt visszaadja. A montenegrói főparancsnokság ilyen értelemben értesített. Höfer, altábornagy.

Berlin, január 22.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről: Yperntől délkeletre 1 aknával az ellenséges árkokat 70 méter szélességben szétromboltuk. Az ellenség a Mosel és a Vogézek közti állásainkat, valamint arcvoalunk mögött számos helységeit eredménytelenül ágyuzott.

Keleti hadszíntér: Smorgon és Dünaburg előtt tűzérősségi harc volt.

Balkáni hadszíntér: Semmi ujság.

Budapest, január 23.

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér: Dolzok magaslatán a Pruth mentén fekvő Bojántól északra tegnapelőtt este egy orosz lövészárkot aknákkal robbantottunk a levegőbe. A 300 főnyi védőcsapatból csak néhányan maradtak életben.

A tegnapi mára virradó éjjel csapataink ugyanazon a harcvoal-szakaszon elűzték az ellenséget elsáncolt állásaiból.

Usciescotól északnyugatra egy hídancunk hosszabb idő óta orosz támadás célpontja. Majdnem naponta közeli harara kerül a sor. A derék védők minden támadásnak sikeresen állanak ellent.

Dobnótól délre az ellenség ma reggel erős tűzérősségi előkészítés után megtámadta állásainkat. Súlyos veszteségeivel vertük vissza.

Olasz hadszíntér: A tolmeini hídfőnél a Karni hegyhát nyugati szakaszán és a tiroli harcvoal egyes pontjain tűzérősségi harcok folytak. A Flitsch-szakaszon a Rombon lejtőjén egy gyengébb ellenséges osztag támadását vertük vissza.

Egy repülőnk az olaszok Borgoban levő raktárára bombákat dobott le.

Délkeleti hadszíntér: A montenegróiak fegyverletétele folyik. Az ország számos pontján letették a fegyvert. Montenegró északkeleti

harcvoalán a legutóbbi napokban több mint 1500 szerb adta meg magát. Csapataink megszállták Antivari és Dulcigno adriai kikötőket. Höfer, altábornagy.

Berlin, január 23.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről: Neuwillenél, Arrastól északra csapataink sikeres aknarobbanás után elfoglalták az ellenség legelől levő állását 250 méter szélességben. 71 franciát elfogtunk. Az Argonneokban rövid kénigránát-harc után elfoglaltunk egy ellenséges árokreszt.

A Belforttól keletre levő katonai telepekre bombákat dobtunk.

Keleti és balkáni hadszíntér: A helyzet változatlan.

Budapest, január 24.

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér. Nincs ujság.

Olasz hadszíntér. Az ellenségnek a lafrauni szakaszon megkísérelt közeledést és egy olasz osztagnak a Rombon-lejtőn megkísérelt támadását visszavertük.

Délkeleti hadszíntér. Tegnap este megszállottuk Szkutarit. Nehány ezer szerb, akik a várost megszállva tartották, a harc elől kitérve, dél felé vonultak vissza. Azonkívül csapataink a tegnapi nap folyamán bevonultak Niksiczbe, Danilow Gradba és Podgoricába. Az ország fegyverletétele mind ez ideig surlódások nélkül ment végbe. Egyes pontokon a montenegrói osztagok haderőnk megjelenését meg sem várva, fegyvereiket már előbb letették, hogy haza térhessenek. Egyes helyeken a lefegyverezettek tulnyomó része a hadifogságot választotta a nekik megajánlott hazatérés helyett. A lakosság csapatainkat mindenütt barátságosan, nem ritkán ünnepélyesen fogadta. Olyan zavargások, aminők pld. Podgoriciában előfordultak, meg-

Hollandia.

Most, mikor a tenger, Hollandia ez ősi ellensége, alattomos támadást intézett ezen szép meseország ellen, nem respektálva annak kifogástalan semlegességét, nem lesz talán érdektelen pár szóval megemlékeznünk ezen felette érdekes országról és rekonszenves népéről.

Hollandiának története a legsajátságosabb, mondhatni különleges. Viz volt a megteremtője és víz a legkérelmezhetőbb ellensége.

A régi klasszikus írók azt mondják, hogy Holland első lakói a batávok és frisek voltak. Bizonyára nagy, ádáz viharok kellett lennie, mely ide sodorta ezt az ágat a törzstől. Szerencsétlen, sokat üldözött népnek kellett lennie, mely nem tudott jobb és biztosabb helyet találni Európában, hova letelepedhessék, mint ez északi tartományt, melynek a természet nem adott egyebet, mint — ellenséget. Szegény Hollandia, örökös ellensége a tenger, a folyó vize, a szárazföld, meg a szél is, mely örökké egy irányból fúj.

Csodálatos, hogy az embert a csapások örlik meg. Ezt a népet valóban a sok szenvedés és szerencsétlenség tette nagygyá. A jó Isten megteremtette a világot és ez a szívós energiájú nemzet megteremtette saját hazáját. És pedig bámulatra méltó küzdelemmel és kitartással.

Ha belépünk Hollandiába, nem tudjuk,

mit csodáljunk meg előbb? Az emberi szorgalmat, vagy akaraterőt? Mert ez a két tényező erősen van képviselve e helyen. Csatorna-rendszer egyaránt szolgálja a talaj termékenyítését, valamint a kereskedelmi közvetítés technikai lebonyolítását. Négyesögű téglával kirakott utjai mellett a szárazföld milliárdnyi táblákra van felosztva, köztük keskenyebb, vagy szélesebb vízvezető csatorna virággal övezett parttal. Minden ut mentén gondosan beültetett fák és virágok díszlenek. Imitt-amott kis tanácskák emelkednek az idilli mezőkön, hol fürge pórleányok dalolva végzik munkájukat. Távolban szőlőmalmok nyújtogatják hosszú karjaikat, ép mint nálunk az alföldön.

A csatornákat összekötő hídacsok, a röplő gőzmozdony, madárdal, ezer színvegyületben pompázó virágok illata, oly képet tárnak elénk, mintha meseországba tévedtünk volna.

És e kis paradicsom, e poitikus ország, egyszer egészen a tenger alatt feküdt. Németország mostani határáig minden víz volt, melyet a szárazföldtől óriási hegyek választottak el.

Mindenek előtt a természetben kellett nagy forradalomnak előállni, erős földrengés repesztette meg a sziklákat, a Rajna és Maas — elhagyva régi medrüket — e részen törtek utat maguknak az északi tengerbe. Ez volt Hollandia születése.

Az utasok elragadtatással beszélnek a rajnai ut szépségéről és regényességéről, vajjon gondolnak-e rá, hogy e folyó susogó habjai egy ország teremtéséről regélnék? Hogy a Rajna

története ugyanegy Hollandia történetével? És ezen történelmi eseménynek vannak számos ragyogó képei, de van megrendítő gyásza is.

Három hatalmas folyó századokon át küzdésben állott az Oceánnal, végeredményében Dávid legyőzte Góliátot. Mert a hasonlat találó, az Oceán félelmes, titokteljes nagy víztömege kezdetben dacolt a gyöngye ellenféllel, de a virgonc, soha nem szűnő három folyó egyre hordta kifelé az iszapot és mire az Oceán észre vette, ki volt szorítva terjedelméből és a maj Holland, mint Venus — megfürdve a tenger habjaiban — ifjú kezdő szépségében emelkedett ki a vízből.

Egyelőre bizony sok szépséghiba volt rajta, fának hirt-pora sem volt, ahelyett a rakoncátlan folyók — szerte kóborlásukban — számtalan tavat és tócsát képeztek a felület területén.

Ugyanazok a folyók, melyeknek lételetét köszönheti Hollandia, később ellenségeivé váltak. A folyóvizeknek is — mint az embereknek — meg van gyermekeségük, ifjuságuk és vénységük. A Rajna is egyszer napról-napra lombáiban hőmpolyogtatta habjait a tenger felé. A Maas is, melynek torkolata 1691-ben oly mély volt, hogy Orániai Vilmos innen indult el flottájával Angliába, — és 1858-ban már annyira megtelt iszappal, hogy egy kisebb hajó is alig tudott evezni rajta. A Schelde meg éppen oly kicsi lett, hogy egy hajó Rotterdamtól Antwerpenig majdnem zátonyra került medrében. Szóval elvénültek és abban telt kedvük, ha a széppé fejlődött Hollandot árvizekkel agyonönthették,

szüntek, mihelyt az első osztrák-magyar osztag megjelent. Höfer, altábornagy.

Berlin, január 24.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérrel: Mindkét részről élénk tűzérési és repülő tevékenységet fejtettek ki. Egy ellenséges repülőraj Metzre bombákat dobott, melyek közül egy a püspöki palotába, egy másik egy kórház udvarába esett. Két polgári személy meghalt, 8 pedig megsebesült. A repülőraj egyik repülőgépét légi harcban lelőttük, a benne ülőket elfogtuk. A mi repülőink bombákat dobtak az ellenség arcvonalára mögött fekvő vasútállomásokra és telepekre. A légi harcok egész sorozatában mi maradtunk felül.

Keleti hadszíntér. Dünaburgtól északra tűzérsegtünk felgyújtott egy orosz vonatot.

Balkán hadszíntér. Egy görög földről fel szállott repülőraj Bitoljra (Monasztir) bombákat dobott. Több lakos meghalt, illetve megsebesült.

Konstantinápoly, január 24.

A főhadiszállás jelenti: Kut el Amaranál a pozícióharcok tovább tartanak. Angol erőket, melyek Gardi irányából jöttek, január 21-én monitorok védelmei alatt, Kut el Amaratól 35 kilométernyire keletre Memlakínál levő állásainkat a Tigris mindkét partján megtámadták. Csak 6 óra hosszat tartott, — az ellenség valamennyi támadásait ellentámadásainkkal visszavertük. Az ellenség kénytelen volt néhány kilométernyire keletre visszavonulni, mintegy 3000 angol holttestet számláltunk meg. Egy századost és néhány angol közkatontát elfogtunk. Veszteségeink aránylag csekélyek. Hilemer angol tábornok halottai eltemetésére az ellenség egy napos fegyverszünetet kért, amit erre a célra megadtunk. A foglyok vallomása szerint az angolok a fentemlített veszteségeken kívül a Cheik Raid körül vívott harcokban 3000 halottat és sebesültet veszítettek. Támadásunkkal egy másik angol hadoszlopot, mely Kornától nyugatra Montefik irányában előretörni igyekezett, visszavonulásra kényszerítettük. Az angolok 100 halottat veszítettek, nagyszámu tevé és 100 sátrat zsákmányoltunk.

Ez áradások gyászos lapjai Hollandia történetének, melyek közül az 1855-iki nagyott siralmas emléket. A Rajna és Maas torkolata még fagyva állott, midőn egy hirtelen jött tavaszi olvadás víz alá temette a fél országot. Eltűntek a smaragd zöld mezők és a tavaszi ébredésben levő kertek, a víz felül emelkedett még a házak tetőin is. Egy anya deszkaszálón mentette meg gyermeke életét, míg férjét és rokonait halni látta a jégtorlaszok között.

Borzalmas volt a kép, a kétségbeesés és félelem, s a lélek minden fékevesztett érzelmei — melyek az embert örüllté teszik — harcban állottak az elemekkel, mintha az erkölcsi és természeti világ végleg felbomlott volna.

Végére mégis kitombolta magát a pusztítás s a Rajna csöndesen visszavonult medrébe, mint a vadállat, ha áldozatát szétmarcangolta. Ez áradás — bár nagy csapást mért az országra, — de mint a Nilus, megtermékenyítette a mezőket, melyek megújulva zöld bársonnyával s lombjainak vigasztaló susogásaival magához csalogatta a kis madarakat, örömmel repült át az országon a békét hirdető galamb olajággal, hirdette, hogy itt az élet és áldás ismét.

Folyóvizeinél mindig nagyobb ellensége volt a tenger, mely annál nagyobb uralmat nyer, minél inkább vesztik hatalmukat a folyók.

Holland határa a tenger felől szinte szemlátomást változik. Egy régi tradíció azt regéli, hogy hajdanában az ország partjairól látni lehetett az angol partokat. Legyen ez mese, vagy való, annyi bizonyos, hogy manapság nem lehet látni, mert Hollandia partjai lassan, folytonosan merülnek a víz alá, s e süllyedést írásos adatok bizonyítják.

1421-ben a Maas torkolata előtt 72 falu lett semmivé. Erről egy mese is megemlékezik. A katasztrófa előtt pár nappal egy gyermek vizet merített a folyóból és ott egy nagy tengeri halat látott uszni a vízben. Persze elbeszélte az esetet, nem hittek neki, sőt ki is nevették. Néhány napra reá beállott az iszonyú csapás, melyből csodálatszerűen csak egyedül az a gyermek menekült meg.

Budapest, jan. 25.

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér. Az északkeleti arcvonal különböző részei tegnap ismét orosz tűzérsegi tűz alatt állott.

Olasz hadszíntér. A tiroli arcvonalon ellenséges tűzérsegi Judicariában, Creta és a Sugana völgyben Caldonazzo helységeket bombázták. A görzi hídfőnél, Oslavia közelében ismét harcok folynak. Tegnap este a tengermentési harc vonalon az olasz tűzérsegi tevékenysége láthatóan élénkebb volt.

Délkeleti hadszíntér. A montenegrói hadsereg lefegyverzése, csak úgy mint eddig, simán folyik mindenütt, ahol csapataink megjelennek. A montenegrói zászlóalj tiszteik vezetése alatt vonakodás nélkül beszállították fegyvereiket. Számos csapatrészt olyan vidékekről, amelyeket még nem szállítottunk meg, előőrseinknél bejelentette, hogy kész a fegyvert letenni. Skutariban 12 ágyút, 500 puskát és 2 gépfegyvert zsákmányoltunk. Az ellenséges táborból származó mindazon hírek, melyek montenegrói új harcokról szólnak, tiszta koholmány. Az, hogy a király országát és hadseregét ott hagyta, valóban bizonyult. Hogy a tényleges kormányzati hatalom kinek a kezében van ez idő szerint, még határozottan meg nem állapítható, de ennek a montenegrói hadjáratnak katonai eredménye szempontjából nincs semmi jelentősége.

Berlin, jan. 25.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérrel: Flandriában tűzérsegtünk erős tüzelést kezdett az ellenséges állások ellen. Azok a járőrök, melyek az ellenség erősen szétlőtt árkaiknak egyes részébe behatoltak, megállapították, hogy az ellenség nagy veszteségeket szenvedett. Néhány embert elfogtak és négy aknavetőt zsákmányoltak. Nieuportban a Templárius tornyot és a székesegyházat, amelyek jó megfigyelő állásul szolgáltak az ellenségnek, ledöntöttük. Neuwillétől keletre csapataink sikeres aknarebbantásokkal kapcsolatban a legelő levő francia lövészárkok egyes részeit megtámadták. 3 gépfegyvert zsákmányoltak és több mint száz embert elfogtak.

Schewningen falucska a tenger partján fekszik, fűrdője vetélkedik Ostendével, a helység régebben néhány mérföldnyire esett a tengerparttól, most oly közel fekszik hozzá, hogy tengeri fűrdője van, sőt egy nagy része 1570-ben a habok alá merült. És így tovább: tovább fogy a szárazföld, akik azt hiszik, hogy földünk víz által fog elpusztulni, Hollandia történetében bő adatokra talál a jövődőlés megerősítésére.

S ha csak a partok lennének veszélyeztetve, még hagyján. De a tenger — ez az alatomos bujkáló ellenség — belopja magát az ország szívébe, s ott tesz újabb foglalásokat. A régi földrajzi adatok még mit sem tudnak a Znider-tó létezéséről, hanem az egy nagy pusztaság volt, helylyel-közel nagy posványokkal, melyek közül — Tacitus szerint — a legnevezetesebb a Flevum volt. Ezen térségre most észrevétlenül nyomult be a tenger és most a világ egyik legnevezetesebb kikötő öble.

1205-ben Wieringen szigete még a szárazföldhöz tartozott. 1251-ben már el volt attól szakítva. Hollandia északi szélén láthatunk egy csapat apró szigetet, melyek úgy néznek ki a térképen, mint apró pontok. Plinius korában 23-at tudtak, hogy létezik, ma kérdés, megvan-e még 10, vagy 13.

Hosszadalmas lenne elsorolni a sok veszedelmet, mely Hollandiát elnyelni törekszik, a hosszú harcot, mely századok óta folyik a víz és föld között. A természet, úgy látszik, élvezetet talál e harcban s azért nem akarja azt bevégezni, sem pedig a szegény hollandusokat oltalmazni. De az emberi szorgalom és a nemzet dacos ellenállása — minden veszélylyel szemben — szívós energiával a küzdelemben, kifáradhatatlanul megmutatja, mire képes az emberi tudomány és akaratérő még a természet nagy hatalmával szemben is.

Vajjon a most előtört Marken-sziget lakói méltók lesznek-e a küzdelemben őseikhez? Bizony őket érzékenyen érintheti a csapás, mely az anyaországnak egy olyan kis parádés darabja, mit a turisták gyakori látogatásukkal és csodálatukkal valószággal elkényeztettek.

Az ellenség ismételt ellentámadásai, amelyeket az általunk elfoglalt állások ellen intézett, nem jutottak túl el a siralmas kezdeten, csak néhány elszánt ember hagyta el az árkot, ezeket lelőttük. Német repülőgéprajok megtámadták a nancyi katonai telepeket és az ottani repülőtér, valamint a baccarati gyárakat. Egy francia kétfedelűt St. Benoit mellett, Thiaucourtól északnyugatra, utasaival sértetlenül kezünkre került.

Keleti hadszíntér: Különböző pontokon könnyen visszautasítottuk az orosz előretöréseket.

Balkán hadszíntér: Újabb esemény nem történt.

A Vörös kereszt-egylet gyűlése

A szilágyosomlyói Vörös kereszt választmánya folyó hó 19-én ülést tartott a városháza tanácstermében.

Az ülésen Donogány János polgármester elnök, kinek felhívására Horváth Endre dr. egyesületi titkár felolvasta az elnöki jelentést, a mely élénk biznysága annak, hogy a Vörös kereszt elnökének, továbbá Nagy Gyuláné elnöknek, valamint a választmány tagjainak buzgólkodása mily szépen fejlődésre vitte az egyesület sorsát, a mely különösen a betegápolás terén idáig is oly hasznos szolgálatokat tett.

Az elnöki jelentésből a következő főbb részleteket közöljük:

Az 1914. évben megkezdett és jól meg-alapozott működésünk az 1915. évben is meg-termette a maga gyümölcsét.

Az 1914. évi 3719 ápolási nap helyett az 1915. évben 15,794 ápolási napon keresztül 474 beteget, illetve sebesültet részesítettünk gondozásunkban.

Iktatónkra 606 ügyszer érkezett, azokat mind elintéztük.

A pénztár állása az ezen jelentéshez sa-

Marken szigete, ez a csodás, poétikus hely, egy valódi hollandi hangulatkép, igen ragyogó pitoresk, talán nagyon is diszes ahhoz, hogy természetes legyen. Az ó-hollandi népviselet karakterét az egész országban a legjobban őrizte meg. De nem éppen a hagyományok iránti hűség és ragaszkodásért, mint inkább jóvedelmi forrásból. Lakossai, különösen a nők és gyermekek, naponta ünnepi pompában öltözve, feltűnő színek, sok kézimunka és csipke felhasználásával várták az idegenek látogatását, kiknek természetesen pénzért mutogatták házi berendezéseiket, ruháikat, amik a sok különböző színű selyemmel himezve, igazán feltűnő szép, mint a mi mezőkövesdi népviseletünk és házi-
iparunk.

Mindezt a szépséget most piszkos ár borítja, a parton cölöpökre épült halásztelepeknek csak a kéményei látszanak és a romboló áradat sodraiban himbálózó kis halászcsonakok.

A tündöklő színek oda vannak s amire eddig a turisták lelkesülve azt kiáltották: „Oh be gyönyörű!” — arra most a megdöbbent szemlélő azt susogja: „Oh be borzasztó szomorú!”

Egyidőre most elfog tűnni ez a látványosság-számba menő kis sziget népsége. A völdami művésztelap festői nélkülözni fogják e gyönyörű hollandi modellalakokat. De a hollandusok jól ismert lankadatlan szorgalma és a sok küzdelemben megerősödött tettereje ismét helyre fogja állítani a meglibbent egyensúlyt.

A vihar és áradás ijesztő réme amely váratlanul jött, épp oly gyorsan el fog tűnni és Hollandia — mint már oly sokszor — bájlón és ragyogva, úde szépségében fog a csunya, zavaros habokból kiemelkedni.

Mi magyarok — kik annyi rokonszenvennel vonzódnak ezen szép ország és jellemzőlárds tisztelteméltó népéhez — szívóbb óhajjuk, hogy ezt az ujjászületést — mielőbb — már a rügyfakasztó napsugárban fűrdő tavasz teremő ereje meghozza!

Vilma.

tolt pénztári jelentés szerint kielégítő, a melynek tanúsága szerint az egyet vagyonának örvendete növekedése tapasztalható.

Tagjaink száma 566, belépett 6 tag; 27 rendkívüli tag tagsága megszűnt.

A háborús jótékonyaságon kívül egyetünk csapán két ízben indított gyűjtést, egy ízben múlt év november 2-án a háboruban elesett hősök emlékére tartott gyászünnepély költségeire. Másodszor gyűjtöttünk a katonák karácsonyára, a szegény gyermekek felruházására és a helybeli árvizkárosultak segítésére, amely célra a közös gyűjtés eredményeképpen befolyt 2018 korona, melyből 1030 koronát elköltöttünk a szegény gyermekek és a katonák karácsonyára, amikor is körülbelül 180 gyermeknek 4-10 évesig, meleg ruhanemű és cipő osztott ki, körülbelül 50 katonát részesítettünk karácsonyi ajándékban; míg a fennmaradó 988 koronát átutaltuk a polgármesteri hivatalhoz, hogy az árvizkárosultakat abból a saját belátása szerint segítse.

A harmadik hadikölcsönre 8000 koronát egyeztünk.

Tekintettel arra, hogy a jelenlegi világháború alatt a sebesültek és betegek ápolása folytán mindinkább meggyőződünk arról, hogy környékünknek és vidékünknek milyen elsőrangú szükségessége egy modern kórház felállítása és fenntartása; ezen meggyőződésünk következtében törekvésünk oda kell, hogy irányuljon, hogy lehetőleg ilyen intézmény városunkban állandó jelleggel minél hamarabb létesülhessen; tisztelettel azt indítványozzuk, hogy mondja ki az egyesület, miszerint a betegápoláson szerzett vagyonát, egyelőre 10.000 koronát egy a Szilágysomlyó városban létesítendő kórház céljaira felajánl és Szilágysomlyó városához alapítványként letelez, egyúttal kikötve magának azt, hogy a kórház címében a vörös kereszt kitüntető legyen, továbbá annak igazgatásában a választmány részéről két tag kiküldessék, továbbá két külön szoba intelligensebb betegek részére fenntartassék. Az alapítványozott pénz átadása a városi hatósággal, az ajánlat elfogadása után közösen megállapított időben fog történni.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívása folytán a jelenlegi polgári leányiskola épületét február 1-én kiüritjük és a helyett a szomszédos Fischer-féle telket évi 1600 koronáért béreltük ki, miután ezen helyiségben több férőhely áll rendelkezésükre; tisztelettel indítványozzuk, hogy tekintettel anyagi erőnkre és az ápolásra szorultak nagy számára, mondja ki a közgyűlés, hogy kórházunkat annyira kifejlesztjük, hogy abban legalább 100 beteget ápolhassunk és az ápolás intenzívebb keresztyénvitelére egy sterilizátort rendel, a melynek költségeit 1200 koronában állapítja meg.

Az elnöki jelentés után Kömives Vencel pénztáros informálta a választmányt a pénzügyi helyzetről. E szerint a múlt évi összes bevétel 53,996-52 korona. Kiadás 47,432-21 korona. Maradt: 6563-31 korona.

A választmány ezután figyelemmel hallgatta meg a Vöröskereszt egyetnek Fischer Károlylyal és társával kötött haszonbéri szerződést, mellyel a mostani kórház szomszédságában levő ily célra igen alkalmas szép épületet 1600 K évi haszonbér mellett három évre kórházhelyiségül haszonbérbe vette.

Az új helyiségnek szép tágas kertje, udvara van, ahol az üdülő betegek a közeledő tavaszon és nyáron elszórakozhatnak és foglalkozást találhatnak. Maga az épület szép tágas szobáival éppen elég alkalmas arra, hogy ottan száz ágygyal ellátott kórház nyerjen elhelyezést.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Használjunk hadisegély-bélyegeket!**

— **Királyi kitüntetés.** Góger László osztálytanácsost, vármegyénk szülöttjét, miniszteri tanácsosi címmel tüntette ki a király.

— **Eljegyzés.** Vevér Emil helybeli főgimnáziumi tanár a napokon eljegyezte Müller Lillyt.

— **Vasutigazgatók kitüntetése.** A király a háború alatt a közlekedés terén szerzett érdemeik elismerésül a szamosvölgyi vasutnál Maléter Zoltán igazgatónak a Ferenc József-rend középkeresztjét, Sterba Dezső igazgatónak a Ferenc József-rend tiszti keresztjét adományozta.

— **Gyászhir.** Dömötör Sándor dr. szilágysomlyói közjegyző, mielőtt állását elfoglalhatta volna, Kecskeméten 41 éves korában elhalt.

Andrelík István nyug. állományú m. kir. honvéd huszárnagy, földbirtokos folyó évi január hó 24-ik napján reggel 4 órakor, életének 53-ik, házasságának 23-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése január hó 25-ik napján délután 2 órakor volt Varsolozon a róm. kath. vallás szertartásai szerinti becsentelés után a krasznai róm. kath. temetőben. Halálát gyászolják: Özv. Anderlik Istvánné szül. Rimely Margit, neje. Anderlik Anti, Anderlik Pista, Anderlik Margitka, Anderlik Jóska, Anderlik Dini, gyermekei. Özv. Rimely Antalné, anyósa. Anderlik Béla és neje, Anderlik Árpád és neje, Anderlik Ede és neje, testvérei és sógorai. Dr. Rimely Dezső és neje, Rimely Sándor és neje, Dr. Rimely Károly és neje, sógorai és sógornői.

— **Földrengés.** Tegnap, január 26-án reggel 8 óra 44 perckor városunkban kisebb-szerű földrengés volt érezhető. A földrengés nyugatról több, két-három másodpercenként meg-megújuló ingásokban jelentkezett és tizenöt másodpercig tartott, mely alatt nehéz automobil menetzajához hasonló földalatti mormolás hangzott. Földszinti lakásokban, vagy szabadban foglalatokoskodók kevésbé, vagy éppen nem is észlelhetők a mozgást. Az emeletben lakók már nagyon is észrevehető ingást tapasztalhattak, amennyiben a falak mozgása is tapasztalható volt, a butorok is mozogtak, ajtók, ablakok zörögtek az ingások ideje alatt. A járási bírósági épület emeleti részében már kezdetét vették volt a tárgyalások, mikor a félelmetes természeti tümemény jelentkezett. Muzsasz vezető járásbíró rögtön félbeszakította a tárgyalást és rendelkezett, hogy az épületből minden ember legsietősebben távozzék. A bírák, ügyvédek, bírósági tisztviselők és peres felek nagy

csoporthban verődtek aztán össze a bírósági épület kapuja előtt és tárgyalták a földrengés mi-kéntjét. Egy fél órai időköz után azonban tapasztalva, hogy nincs semmi veszedelem, mindenki visszatért és nyugodtan folytatta félbeszakított munkáját. A földrengés ismétlődése még eddig elmaradt. Ez a tegnapi gyenge lengésű földrengés kétségtelenül összefüggésben kell legyen azon nagyszerű földrengéssel, amiről január 24-iki fővárosi lapjaink hoztak rövidebb tudósításokat, amelyeknek helyéről azonban még most sem érkezett tudósítás.

— **A „Vasárnapi Ujság”** január 23-iki száma különösen Bulgáriáról közöl egy ritka érdekességű képsorozatot, odaküldött tudósítójának felvételeit. Hasonlóan kiváló érdekességűek Vészi Margit felvételei a Lovesen környékéről s az olasz harcterről készült képek. Szépirodalmi olvasmányok: Lakatos László és Heyking grófnő regénye, Kitchener jellemrajza, Lampérth Géza verse. Egyéb közlemények: cikk és képek a gépfegyverről s a rendes heti rovatok: a háború napjai, Irodalom és művészet, Sakkj., Halálozás. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 5 K, a „Világkrónika”-val együtt 6 K. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félre 2 korona 40 llerfi.

Legujabb!

Budapest, jan. 26.

(Hivatalos) Orosz hadszíntér. Nincs ujság.

Olasz hadszíntér. A görzi bídőnél csapataink az Oslavia melletti harcokban az ellenség ottani állásainak egy részét birtokukba vették. Ez alkalommal 1197 fogoly, köztük 45 tiszt és 2 gépfegyver jutott kezünkbe. Az Isonzó arcvonal több más helyén is megelénkült a harci tevékenység. Az olaszok Podgora, Monte San Michele és Monfalconetól keletre lévő állásaink ellen intézett támadásait és közeledési kísérleteit visszavertük.

Délkeleti hadszíntér. A montenegrói hadsereg fegyverletételéről szóló megállapodásokat tegnap este 6 órakor a montenegrói kormány meghatalmazottai aláírták. A lefegyverezést, amely nehézség nélkül folyik, a kalosini és adrievicai kerületekben is megkezdtek. Höfer, altábornagy.

Kiadó lakások.

A Nagy László-utca 1. és 8. szám alatti kényelmes lakásul szolgáló **családi házak kiadók.** Előbbi áll: 3 szoba, konyha, kamara, pince és mellékhelyiségekből, az udvaron kerek kúttal, — az utóbbi pedig 5 szoba, konyha, kamara, fürdőszoba, pince és mellékhelyiségekből. Az első szám alatti lakás azonnal elfoglalható.

Bővebb felvilágosítás nyerhető

Borsiczky Tivadar
zárgondnoknál.

1-3

„Nagyszerűen bevált a harctéren kiadókknál és általában mindenkinél mint legjobb
fájdalomcsillapító bedörzsölés
meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. eseteiben
Dr. Richter-féle
Horgony-Liniment. capsici compos.
Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Üvegje K. — 80, 1-40, 2-—.
Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága I, Elisabethstr. 5.
Napenkénti szétküldés.

Magyar termékek! Szolyvai és Polenai

Különleges szer gyomorba és köszvény ellen.
Orvosi szaktekintélyektől legmélegebben ajánlva köszvény, hólyag s vizeleti szervek bántalmainál, vesebajoknál, cukros huyár, a torok s tüdőszervek bajainál, epekő és gyomormegbetegedéseknél. Egészségeseknek kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz bor, cognac, vagy citromsavval vegyítve.
22—
Csira- és vasmentes.

LUHI

Erzsébet-forrás. Tiszta égvényes ásványvíz.

Kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz, bor, cognac, vagy citromsavval vegyítve. Orvosi szaktekintélyektől legjobban ajánlva gyomorbántalmak, étvágytalanság, gyomorégés, köhögés, rekedtség s a vizeleti szervek bajainak esetében. Kapható minden fűszerkereskedés, kávéház és vendéglőben.

Megrendelhető:

Schönhorn-Buchheim gróf

SZOLYVA. (Bereg megye.)

uradalmának ásványvíz-bérleténél

— Uj váltópénzünk, a vaspénz. Kőrmöcbányán már verik az új váltópénzt, a vaspénzt. A váltópénz oly kevés, hogy néhol alig tudják a pénztárak a forgalmat lebonyolítani. Az eddigi váltópénzeknek való fékek most egyéb, más célokra szükségesek. Az aprópénz hiány most már nem sokáig fog tartani, mert Kőrmöcbányán már hetek óta verik a vasat, hogy váltópénz legyen belőle. A jegybank híradása szerint egy pár hét múlva már forgalomba lesznek az új, vaspénzek. Németországban is már a váltópénz vasból van.

— Kereskedők figyelmébe. A kolozsvári kereskedelmi és Iparkamara értesíti azokat a kereskedőket, akik nagyobb mennyiségű aszalt szilvát akarnak vásárolni, hogy bizalmas felvilágosítás végett haladéktalanul forduljanak az Iparkamarához.

Megint a jegyzők . . .

(Bd.) Hála Istennek, megint lehet a jegyzőket valamiért lepooszkondiázni!

Olvassuk, hogy valahol vannak gyerekek, akik nem járhatnak „oskolába”, mert nincs eszmájuk. Hát bizony ez eléggé szomorú dolog egymagában is, még szomorubb azonban, hogy alkalmat ad egyik laptársunknak — milyen előszeretettel ragadja meg ezeket az alkalmakat! — a jegyzői kar újabb kipellengézésére. Mi? Nem mehetnek a kis béres és munkásgyerekek „oskolába”, mert nincs eszmájuk? Hallatlan! Persze, hogy a jegyző az oka! Neki, vagy más „helyi kisistennek” minden gyerek minden panaszáról tudni kellene, hogy rögtön segítsen. Mert mód van rá bőven . . . teszi hozzá egészen naivul.

Nem azért opponálunk ez ellen, mert ezzel kitágulna a jegyzői hatáskör, odatartozván ezentúl a szárazdajkázkodás is. Nem. A háború ugyanis annyi új feladatkör elé állította a jegyzőket, hogy ezt az újabb megbízást már nem is vennék túlságosan zokon. Ahogy megmutatták eddig, hogy micsoda önfeláldozással tudnak megfelelni a nagy idők által rájuk rótt új feladatoknak — amelyekbe úgy pottyantak bele, mint Pilátus a krédóba, — teljesítenék kötelességüket itt is. Emberséges szívvel, résztvevő lélekkel. Amilyen lelkesedéssel fogták fel többek között a hadikölcsönök ügyét, — ahol tudvalevőleg házról-házra járva kapacitáltak és jóformán erőszakkal húzták elő az eldugott strimfliszárakból a . . . milliókat. Vagy amilyen lelkiismeretességgel gyűjtögették össze a községeknek az elpusztított kárpáti falvak felépítésére, a vöröskereszt támogatására, a rokkant katonák felsegélyezésére, a különböző kórházak ellátására, a fronton küzdő katonák téli felruházására stb. stb. szóló ajándékait. Amelyek pedig szintén nem mentek holmi kapacitációk nélkül! Ahova szintén kellett egy bizonyos porció önzetlenség, egyszerűség, lelkiismeretesség és hazafiasság. S a melyek után — azt hisszük — tellenek tőlük még annyi felebaráti szeretet is, hogy számon tartásuk és ellátásuk eszmájával azokat a bizonyos iskolás gyerekeket, akik a cikk szerint mezitláb nem járhatván iskolába, — otthon maradnak. Ha lenne módjuk hozzá!

Ezt a módot azonban — amelyből szerinte bőven van — a cikkíró nem jelölte meg, sajnos. Bizonyára azért nem, mert ő se tudja. Amint-hogy mi is teljes homályban vagyunk e tekintetben, akik pedig, — bár a kötelességséggel rámutathatunk mégis, hogy legalább tizenhárom esztendeje — amióta t. i. lapunk fennáll — törjük fejünket hasonló módokon. De eddig még nem találtunk megoldást arra, hogy miképp lássa el a jegyző eszmájával a mezitlábos iskolásfiukat.

És — beletörődünk már — nem is fogunk találni módot erre mindaddig, míg a községi jótekonysági oselekedetek intézése a községi képviselőtestületek hatáskörében maradt, — szegény községi jegyző nem rendelkezve olyan tölcserrel, melyen át humánus gondolkozást, felebaráti szeretetet, mindazokat a szép lelki erényekből folyó áldozatkészséget, mely

nem von maga után azonnal leltárilag is kimutatható vagyongyarapodást, — át lehetne egyszerűen önteni azokba a fejekbe, melyek leggyakrabban még arra a legelemibb áldozatra se kaphatók, hogy éjjel kivilágítsák az utcát, okoskodván ezerszázados fejekkel úgy, hogy tisztességes ember ilyenkor ugyanis otthon van, a lumpok pedig világsanak maguk.

De persze, ha ezt így beállítanók, elmaradna a cikknek egyetlen pointja, amelyért az voltaképpen íródott: a jegyzői kar kipellengézésére.

Hát persze!

Hanem — zárjelben mondván — furcsa állapotok lennének nálunk, ha a jegyzők csak annyit konyitanának a társadalmi jótekonysághoz, mint a cikkíró a közigazgatáshoz: beszélvén a községi jegyző mulasztásáról ott is, ahol nincs is községi jegyző!

A mezitlábos iskolásfiúk esete tudniillik Baján történt . . .

„Közigazgatási Közlöny”

Kiadó lakás.

Vármegyeház-utca 10. sz. alatti házam földszinti lakosztálya (4 szoba, konyha, kamara, fürdőszoba, zöldség és borpince) április hó 24-től bérbe kiadó.

Bölöni Sándor.

Tenyészállat eladás

A szilágysomlyói m. kir. földmivessikola gazdaságában eladásra kerül 5 darab, jó tejelő egyedektől származó 1½ éves **bonyhádi bika** és 6 darab tisztavérű **magyar mangalica** 11 hónapos **kan süldő**.

A venni szándékozóknak felvilágosítással szolgál

2—2

az igazgatóság.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Az aranyospusztai bérletünkön használt

gazdasági felszerelést: szekereket, ekéket, boronákat, különböző mezőgazdasági gépeket stb.

folyó évi február hó 8-án délelőtt 10 órakor

Szilágynagyfaluban, a báró Bánffy Albert tanyáján, a csürnél megtartandó

Önkéntes árverésen

a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében társaim megbízásából darabonként is elfogom adni.

KOHN SAMU.

2—2

Birtok eladás.

Somlyószécs község (Szilágysvármegye) határában 120 kat. hold földbirtok (szántó, kaszáló, legelő, erdő, szőlő, és gyümölcsös) gazdasági épületekkel együtt eladó.

Értekezni lehet **Mayor Lázár** földbirtokossal **Szilágyperecsen**.

2—4

Milliók használják

Köhögés

láz, katharrus, nyálkásodás ellen

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
a „3 fenyővel”

Orvosoktól és **6050** hitelesített magánosoktól bizonyítvány kezeskedik a biztos sikerről.

Kitűnő jóízű bonbonok.

Egy csomag 20 és 40 fillérért, egy doboz 60 fillérért kapható **Viski Balás** Zsigmond gyógyszerárában Szilágysomlyón. 89—

Az országban

20.000

árutónál kapható

A N A P

Egy szám

6

fillér

Minden városban és községben A NAP-ot megérkezése után árusítóink kívánatra

házhoz szállítja.

Hirdetések

A „Szilágysomlyó” részére jutányos áron vétetnek fel.